

J E L E N K Ö R.

10. szám.

Pest, szombat. Februar. 4.

1832.

F o g l a l á t : Magyarország (Székes-Fejérvárott püspöki beiktatás, káptalani mell-díszjel. Becskereki farsang. Borsodban nádori adományos statutio. Pozsony vármegyei gyűlés.) Franciaország (Broglie h. beszéde, párizsi rongyszédők, avignoi láz). Olaszország (a' pápai sereg csatája. Vesuv. Pompeji. Róma népeisége.) Portugália: Belgium. (Genti sajtózáras, ujságtiltás) 's népeisége. Németalföld. Törökbirodalom. Elegy hírek. Pénzfolyamat.

MAGYARORSZÁG.

Székes-Fejérvár Jan. 20dikán: — „Minekutána mult Dec. 18ikán a' veszprémi székesegyházban nagymélt. 's főtiszt. Kopácsy József úr, mélt. és főtiszt. Juranics Antal győri megyés- 's mélt. Marich János szkodrai vál. püspök ur 's egyéb egyházi 's világi urak és hívek jelenlétében mélt. Horváth János udv. Tanácsos urat a' székes-fejérvári megye Püspökévé felkené, a' felszentelt püspök ur e' f. h. 8dikán tartotta szokott egyházi szertartással törvényes beiktatását 's ugyan e' napon függeszté is megszentelés után nemes káptalanunk tagjaira fel azon mely-díszjelt, mellyet uj fő pásztorunk önszives indulatjából hathatós csedezése által kegyelmes Királyunktól nyerni szerencsés volt. E' díszjel egy gyönyörű nyolczszegű kereszt, mellynek külső felén látható sz. István király, a' mint az ország' jeleit a' b. Szűznek ajánlja e' felirással: „S. Stephani protoregis honori” tul felén pedig felséges Urunk nevének első betűji: „F. I. 's alább 1831. apostolici Regis clementia.” A' kereszt felül lantforma kis paizsban országunk címere szemlélhető koronástul, függeléke belül zöld, szélein pedig skarlátszinü, selyem szalag vagy pántlika.

A' mélt. Püspöknek mint eddig is hazánk egyik leghíresb egyházi szónokának e' fényes alkalommal mondott két beszédét, a' deákat t. i. a' megyebeli papsághoz 's a' magyart a' néphez, az egyházi ékesszólás két uj remekének tekinthetni. Az elsőre szokásszerint a' káptalan 's megyebeli papság nevében felölt főtiszt. Simonyi Pál gyönyörű deák tollal, másik a' szent hit igaz szeretetére 's ke-

resztyéni erények hű követésére lobbantá a' híveket. Mindkettőt mély tudomány, virító képzelet, magas gondolatok, csinos választéku nyelv 's hathatós előadás kelleté, czímerzé.

A' téli idő alkalmatlansága ellenére is megtisztelék ez örömnepet számos egyházi, világi 's katonai méltóságok és uraságok, többi közt a' budai n. e. görög Püspök, az esztergomi 's veszprémi káptalan, mint szinté Veszprém, Szala, Somogy és Fejér vmegyék, Buda és Fejérvár sz. kir. városok követei. Közel kétszáziglani vendégeit lakházánál fogadá a' beiktatott méltóságos Gazda fényes ebédvel, a' többit pedig a' T. Cistercita és szent Ferencz szerzetbeli monostorban vendéglé meg, holszokás szerint felséges Fejedelmünkért 's uralkodó királyi háza boldogságaért ürültek az első poharak.

Estve az itten több hónap óta közmegelegedéssel játszó társaság Komlósy Ferencz igazgatása alatt egy eredeti nemzeti hős rajzolatot 3 felvonásban, illy nevezet alatt a' „Hiv pásztor” adott elő e' nap tiszteletére köztapsolással. A' hazai 's deák költők 15 rendű versezettel éneklék az ünnep tárgyát. — Örömrészessé tevé a' beiktatott Méltóság nemesak az itt fekvő Hessen-Homburg nemes Ezredét 's ugyanazon nemes Ezred nevelőházabeli nevendékeit készpénz- hús és borbéli ajándékkal, hanem a' város szegényeit is fejenként egy v. forinttal vigasztalá meg; efelett a' vármegyei rabokról is gondoskodott kegyessége. Nemes káptalanunk is adakozott a' fentisztelt Hessen-Homburg ns Ezrede vitézei 's nevendékei számára.

Végezetül mint valódi érdemtölmácsok valódi örömmel is jelentjük: hogy a' fen-

tisztelt Püspök e' folyó iskolai év kezdetétől fogvást a' többször érintett nevelőházban a' magyar nyelvet egy rendes tanító által hetenként előadatja a' tanítványok sikeres előmenetelével. " Ez bizonytal nem enyészhető érdem, nem hervadó füzér a' tisztelt főpap koszorújában.

Borsod vidékéről Jan. 28ikán : „Borsod víg fíjait e' napokban új öröm 's vídám farsangi multság érte, midőn a' számos uraság lakásítól isméretes Vatta helységben nádori kegyelmes adomány mellett f. e. Január 24ikén mélt. Vizeki Tallián Jozefa asszony, néhai Négyesi báró Szepessy Lajos özvegye egyetlen lyánykáját báró Szepessy Magdolna kisasszonyt ön Felső és Alsó-Vattai birtokában, melly ezelőtt egyedül férjfi ágra volt engedve, most mind a' két ágra származható öröködési jussal törvényesen beiktattatá. A' Nádorispán képviselője Felső-pulyai tek. Bük Zsigmond ur megyénk második szeretett alispánja volt, az egri Főkáptalané pedig választott püspök és kispópost Kis-szlatinai mélt. Durcsák János ur, a' gyengekorú báró Kisasszonyé végre tek. Táblabíró Okolicsnai Okolicsányi Ferencz nr. Semmi sem kíméltetett a' mi fényre, asztra 's magyar szíves látásra nézve az uri számos vendégek illő alkalmaztatásához szükséges volt. Mind a' mellett is, hogy a' mélt. Örömanját súlyos betegsége minden közvetlen részvételtől eltiltotta, kiterjeszkedék szíves gondoskodása és kegyessége mindenekre, mert nem csak a' környékbeli közönség 's határos előljárók, hanem jobbágyi sőt még a' szegény koldusok is megvendégtettek. Más nap azaz 25ikén a' mulató sereget késő idő választá szét, mellyet a' szép Nem, mint mindenütt úgy itt is, az ifjak előtt annyira kedvessé teremte. Boldog anya! kinek módja 's alkalma van illy szerencsés lépésben mutatni anyaságát gyermeke jövő boldogítására!"

Nagy-Becskerek Jan. 25ikén : „Nemzetiségünk' víg angyalától körüllebegve jelent meg ez idén Nagy-Becskereken (Torontal fővá-

rosában) a' farsang. Magyar nyelven adáki ez báljelentéseit, nemzeti nyelven közlé éteklajstromit, eledelt 's frisitót ohajtó vendégivel. Valóban örömmézés volt a' helybeli városi tanács' palotájában összeseregülve látni a' nemes Megye' Rendeit 's a' többi közönséget, 's részt venni a' virágkorúak' nyájas mulatozásikban, 's gyönyörködni azon muzsika-hangokban, mellyeknél jobbakat hazánkban talán alig találhatni jelenleg. Egy hidegvérű szemlélet is édes indulat szállhatá-meg azon tünényre, hogy itt, ezen idegen ajakú népességgel elborított megyében, magyar táncznak adaték az elsőség. Meglepő jelenés volt némelleyeket nemzeti tánczra kelve 's azt ügyes bájoló mozdulatokkal 's édes hatású lengéssel a' jelenvoltak húzamos tapsai között lejtve szemlélni. Sok magába vonúlt, de azért nem lelketlen Magyarnak lehet szemeiben reszketőleg látni egy néma örömkönnyet, melly habár idejekoráni nemzeti előérzésnek tolmácsa volt is, mindazáltal egy biztos reménynek is, melly Torontal lelkes geniusának fején csakugyan méltó koszorú gyanánt ragyoghat. Hála minden előkelőnek, ki példára gyújtó tettel a' közrendhez nyájas rokon érzelemmel bocsátkozik le! — (Torontálban a' marhahús fontja 9 váltó kr. T.-Becsén a' tisztabúza köble 9 ft. rozsa 8, árpaé 3, zabé 2 ft, 30 kr. váltó most).“

Pozsony Jan. 27ikén : „E' hónap 23ikán kezdődött itt a' vármegye Rendeinek maig tartó közgyűlésök, mellyben mingyárt eleinte fényes küldöttség rendeltetett, melly a' főispáni Helytartó gróf vezérlése alatt Martius 1sőjén Felsőes Urunknak 40 évi uralkodásán örömdvezletét jobbágyi hódulással mutassa be. — Ezentúl a' nagymélt. Helytartó a' t. Rendekek még a' mult közgyűlésből előterjesztett kívánságát a' Tisztujításra nézve jövő tavasszal bizonyosau teljesülendőnek ígerte 's ez okból a' szavazás jusával (jogával) bíró nemes személyek öszveiratására nézve a' szokott utasítás

kiadatott a' rendelt biztosságoknak. — Továbbá az urbarium 's insurrectiobeli tárgyak vizsgálatával foglalatostkodott küldöttségek munkáik végeztéről tevének jelentést, azonban észrevételeik még csak a' Martius 19-dikére határozott közgyűlésben fognak elővételni, mikorra reménylhetőleg a' többi küldöttség is elkészül jobbadán a' rája bízott munkálatok vizsgálatival. Ezután előfordult egy dunaparti birtokos ellen fenforgó panasz az iránt, hogy a' hajó-kikötéstől vámot szedvén, a' kereskedést zsarolások által akadályoztatja. A' vádolt fél a' többi közt azzal mentegete magát, hogy az illy helypénzszedés egyéb más melléki vizpartokon is divatban vagon, 's ezt tanúirományokkal is bizonyítja. De a' t. Rendek igazságszeretése szeméi előtt tartván a' kereskedés gátlan 's akadéktalan divatának a' köz jóllétre kétségtelen befolyását és azon példát, mellyet Felsőges Urunk mutatott, midőn az illető törvényhatóságok kérelmére az őrszéleken azelőtt keletben volt illyetén vámok eltörlését rendelé, a' dolgot az 1751diki 17dik törvényczikkely üdvösséges rendelkezésébe ütközőnek tekinté 's ezen értelemben kíván a' bajorvosláshoz látni. — Vajha már valahára olly hathatós foganattal bírnának törvényink, hogy egyedül az irántok viseltető tiszteletből 's köteles engedelmességből is engedne az önhaszon a' közhaszonnak diadalmat 's ne fürkészne kopasz alacsony örveket kijátszhatásokra vagy elfonakíthatásokra! — Felolvastatott végre T. Esztergom, Temes és Torontál atyafiságos levele azon intézetekre nézve, mellyeket a' honi nyelv terjesztő gyarapítása iránt alapítottak. Pozsony' Rendei ezen tárgyat is egy küldöttségre bízák, hogy megvizsgálván, mennyire terjednek ezek túl a' nálunk már ugy is régtől divatban lévő illyetén rendeléseken, a' netalán még haszonnal alkalmazhatandók iránt javaslatát a' jövő közgyűlésen mutatná be."

FRANZIOSZÁG.

Nevezetes az, a' mit Broglie herczeg a' pairkamara mostani helyzetéről Januarius

13dikán a' X. károlyt és háznépét érdeklő törvényjavaslat feletti vitatások alkalmával monda. Legelőbb is ellene mondott azon vádnak, mintha a' pairkamara biztosság e' törvényhez ajánlott módosítás által annak erejét és szellemét meg akarná törni vagy gyengíteni; nem, ugymond, sőt inkább a' biztosság e' törvényjavaslatot bölcsnek 's hasznosnak itéli. Azután a' király és exkirály czim iránt X. Károly neve előtt így szólott: „Az exkirály czimezet szokatlan 's nem alkalmazható. Dom Pedro császár színt olly helyzetben lakik most Parisban, mint X. Károly Holyroodban. Letették őt is, és ő is lemondott, de a' császár czimet még folyvást viseli. Hogy mi magunkkal egyezők maradjunk, visszaadtuk ugyan e' czimet Napoleonnak is, a' miben nem tettünk egyebet, mint a' mit rég ohajtánk. Ugy de ezen kifejezésben „X. Károly király“ valami contrarevolutiói czélzatot gyanítanak. De hát a' pairkamara é az első ki meg akarja hagyni X. Károlynak a' király czimet? Nem így neveztetik é ő a' mostani charta elején 's azon cikkelyben, melly az őáltala nevezett 76 pairt e' méltóságoktól megfosztja? Nem találjuk é ugyan ezen czimet háromszor ama' törvényjavaslatban, melly az előbbi civilliste megadását 's betudását érdekli? És még is azt kívánta tegnap a' pecsétőr, maradjunk meg az exkirály név mellett, mert azt a' valy a' pairkamara biztossága is átkereszté. Mi másképp vélekedünk. Van olly idő, midőn az ember engedhet, eltűrhet valamit: de van ismét ollyan, midőn szorosnak, szigorúnak kell lennie. Nem élünk mi már 1830ban. A' társaság erkölcsi romlottsága azóta ugy elhatalmazott, a' desorganisatio (szétbomladoszás) lelke mindenütt olly nyilván jelentkezik, a' közvélemény minden tolmácsait ugy elfogá a' revolutio nyelve, hogy most szükségesebb mint valaha minden adandó alkalommal tiszteletet mutatni a' királyi méltóság iránt. Ezért vagyunk mi ma szigorúbbak olly kifejezés iránt, mellyet egy év előtt általeresztettünk 's épen azért, ma-

vel a' jelen ministerium, mellyet minden derék ember becsül, el akarja azon szót törölni, mellyet az előbbi ministerek minden megalkuvás nélkül használhattak, még inkább kell óvakodnunk. De még egy másik, általános ok is igazolja e' szempontot, tudniillik a' pairkamarának mostani helyzete. Az Urak nem régiben igen nagy áldozatot tettek nem a' köz véleménynek, ezen kifejezés roszul volna itt választva, hanem egy hatalmas előítéletnek, egy országos fixa ideának 's ugy szólván monomaniának. Ez által az Urak just szereztek magoknak túlemelkedni minden gyanun, megvetni akarmilly rágalmat. El kell most hinni az országnak az Urak szavára, hogy mindent, a' mit az Urak tesznek, az ország java tekintetéből cselekszik. Az Urak becsülete forog itt fen, 's talán Francziaország jövő sorsa is. — E' szerint ha én az említett Urnak (a' pecsétőrnek) characterét teljesen nem ismerném, azt kellene vitatnom, hogy ő még most is ugy szól hozzánk, mint ez előtt két héttel, 's azt kívánja, hogy mi mindenben, kicsinyben nagyban, csak engedjünk. Én nem így vélekedem. Én azt hiszem, hogy nekünk ezentul semmiben sem szabad engednünk; hogy mi az áldozatokban a' véghárt elértük, hogy nekünk most minden órán azon kell gondolkodnunk, mikép tartóztassuk vissza a' status szekerét azon meredeken mellyen 15 hónap óta letartva hembereg. Ez a' mi legszorosb kötelességünk. Ha a' pairkamara magát ennek egész lélekkel szentelni nem akarja, ugy jobb, ha végképen lemond. A' biztosság megmarad véleménye mellett, hogy ezen illetlen kifejezés (exkirály) törültsék ki.“ A' pecsétőr azt jegyzé meg: az illóság érzetét nem kell az embernek igen messze 's talán olly magasra vinni, hogy annak egész becsét ne lehessen jó szerrel felfogni: a' kormány szintugy, mint az előbbi szónok, aggodva nézi azon busító haladást, mellyet a' kormánytalanság szelleme egy idő óta tett, de ha csakugyan megcsökkent a' kor-

mány iránti köz bizodalom, ki kell őszintén vallania, hogy e' köz bizodalomnak nem csak a' (julusi) revolutiót gunyolók cynicus (mardozó) beszédi, hanem némelly igen csinos beszédek is, 's talán még inkább, ártottak. Hányszor nem hallunk még most is a' volt és kitett kormányt dicsérő beszédet? Milly szelid birálat ejtetik a' Bourbonok idősb ága alatt kormányzott ministerekről? Sőt nem mondták e azt is, hogy annak utóbbi (Polignac) ministeriuma menthető? Nem mondták e azt, hogy X. Károlynak s z á n d é k a j ó, igazgatása helyes és hasznos volt? Kinek volt tehát igaza: neki, vagy Francziaországnak? — Illy bajos helyzetben tehát, millyenben a' kormány forog, mi most az országnak 's a' másik kamarának illőségi leczkét 's tanitást adjunk, és X. Károly exkirály helyett mondjuk ezt: X. Károly király! — Nem hisszük, hogy ezen tanitást jól fogadnák 's azért megmaradunk a' mellett, hogy az előbbi kifejezés tartassék meg.“ Erre, mint tudjuk, azon javaslat történt gróf Bastardtól: mellőztesék el mind a' két nevezet 's álljon így „X. Károly. Napoleon.“ Erre Dreux-Brézé azon megjegyzést tevé, hogy az nehezen elégítendi ki a' biztosságot, mert ez kétségkívül a' király felsége tekintetéből akará a' király czímet megtartatni; de Brogle herczeg ezt épen nem hagyá helyben azt állítván, hogy a' biztosság csak az exkirály illetlen czimzetét ellenzi, azonban mit tegyen helyette a' kamara, az épen nem gondja. Így előbb gróf Bastard javaslata, aztán az egész törvény (91 szóval 40 ellen) fogadtatott el.

Jan. 17kén elszedték a' „Tribune“ (ez már 32ik sajtópere) az „Opinion“ 's már több nap óta a' „Revolution“ leveleit. Philippon urat a' „Carricature“ szerkeztetőjét befogták. Ez, ugymond a' Courrier Français, Desmortiers statusügyvéd systemájában esett, ki az ujsággal együtt az ujságíró is befogja.

Chamberyben 's Frontignanban

(lásd Karacs igen jó földképét) zavarok történtek. — Montmorency községe kegyelmért esedezett a' királynál Keszner részére, 's javára aláírások is történtek.

A' Courrier szerint a' francia papságnak 1824 — 1827 esztendőnként 4 milliónál többre menő hagyomány és ajándékpénz járt a' kormánytól; 1830ban már 3 millió 1831ben pedig csak 500,000 frank. Lehet, hogy az idén többet kapnak.

Párizsban Január elsőjétől fogvást 3000 rongyszedő fosztatott élelmétől meg, mivel az utszak tisztítása melly előbb rájuk vala bizva bizonyos bérért, most Perier egyik barátjának adatott által még pedig minden concurrentia nélkül, mi Párizsban ritkaság. A' nyomorúlt rongyszedők tehát kenyerök vesztén elkeseredve egy adott jelre az egész várost 's így Perier házát is fel szándékoztak gyujtani, de a' városi 's nemzeti őrség megelőzte céljokat minden útszát elállván, hogy legkisebb szerencsétlenség sem történhetett.

Az avignói színházban kiszögezett lengyel zászló-okoza zavar következésében parancsolatott: hogy a' Lengyelek zászlóiktól ismét fosztassanak meg, 's közülök a' játékszini zendülésben részesek hadi vagy polgári törvényszék elébe idéztessenek, 's ha ellentállnak az egész lengyelség vonassék felelet terhe alá 's részökre minden eddig nyújtott segedelem tagadtassék meg. Egyszersmind több csapat parancsolatot vett Avignóba költözni a' rendelés végbe hajtására.

Tizenhárom francia pair letévén hivatalát kilépett a' felső házból. Leveleik nem is olvastattak fel a' pairkamarába, hanem Mounier javaslására kifognak nyomtattatni 's a' kamara tagjai közt kiosztatni, hogy lemondások indítóokait tudhassák.

OLASZORSZÁG.

A' pápai seregek mozdulatiról Bécsbe a' következő hiteles tudósítások érkeztek:

„Zamboni ezredes, ki Ferrarából Januarius 19kén indult ki, 20dikán az insurgenseket (támadókat) Bastiánál, hol ezek a' Po egyik ágán áltkelését akarák akadályoztatni, megtámadta, megverte 's az áltkelés pontjának ura lett. A' támadók vezére 's még 12 ember sebet kapott, 23 fogásba esett, 's az Ezredes (Oberster) 25 elvetett puskát zsákmányolt. Jan. 21 az oberster Lugohoz fogott érkezni. — Barbieri ezredes, ki ugyan az nap indult ki Riminiből, modenai tudósítások szerint összeütközött más nap (20kán) a' támadók egyik csapatjával Savigisano és Cesena közt 's rövid vivás után őket szétützte. Mint mondják Montallegri kapitány (insurgens) elesett; Cabiarno szinte kapitány, sebet kapott. Midőn e' hír Bolognába ért, az utzasarkokra azonnal ezt függeszték „Segedelem! megverték a' mieinket!“ egyszersmind minden fegyverviselhetőt ellenállásra szólítottak; de ezen felszólítás sikerétől a' Bolognaiak békés nagyobb része sem tartott. —“

Nápoly Decemb. 30ikán. A' vezúvi láva melly 2 hónappal ez előtt folyini megszűnt, épen karácson estvéjén újra megeredt, 's Portici felé vette útját, 's mint gyanítható az 1822iki láva-fenekágyba folyand, hol végre el is vész. — A' Pompeji omladékás ritkán tüntet napvilágra olly gazdag szépségeket mint tavaly Nov. 26ikán számos előkelő vendég jelenlétében. Az úgy nevezett casa dell' ancora-ban négy szobát vajtak ki konyhástul, bennök több ércz edényre akadtak, különösen nagy számú 's ékességű borkancsókra, a' konyha góczán (tűz helyén) még szén 's hamu hevert, ugyan ott állott még egy gyönyörű lámpa is 's közel mellé rogyva egy nyugvó asszonyi csontváz melly tán a' konyhára ügyelő rabszolgalyány lehetett. — Az ősz Róma most az idegeneken 's 5000nyi zsidókon kívül 150,666 lelket számlál, 's így 1831iki népségi száma az 1831kit 3381gyel haladja meg, az 1822ikit pedig 14,581gyel.

PORTUGÁLIA.

Lizabon Decemb.fogytán: Hozzánk Dec. 21ikén egy 900nyi önvállalkozásu jobbadán szökött spanyol ezred érkezett Lamegóból; a' tegnap jött oportói tudósítások szerint pedig egy hasonló 1,200nyi számu váratik Dom Miguel védelmére Villareálból. Bámultuk eleinte katonai jó készütségek, de csak hamar letépték szemekinkről a' fátyolt a' folyvást ellenök érkező panaszok az utközben általok elkövetett orozás, erőszakétel 's rablások miatt. Mint halljuk Lizabon felzsákmányoztatása ígértetett nekik szolgálati bérrül. Ha ez való, 's Anglia vagy Francziaország nem járuland közbe, ugy nem kis veszély fenyeget bennünket. A' sz. georgi várórizetet számos ágyukkal szaporítják, mellyeknek a' város legékesb tája t. i. a' kereskedők házai felé, (kikre Dom Miguel leginkább bosszús) szegzett irányzata mindnyájunkat rémít. A' Miguelisták igen felbőszültek az angolok ellen; a' katonaság seregesen szökik; az angol Consul hévvel szorgalmaz elégtételt Angliát érdeklő minden sérelem 's erőszakoskodásért, mellyek 1,840,000 frankra mennek, e' sürgetést sokan a' királyszerkért versenygő két testvér fejedelem közt kiütendő háborúra nézve interventiói ürügynek vagy palástnak tekintik, de egyszersmind a' Portugáliában tartózkodó angolokra nézve bátorsági kezességnek, kik egyébiránt könnyen bosszu-áldozati lehetnének a' Miguel pártjának.

Az udvari ujság szerint Dom Miguel az egyszer vagy kétszer megszökötteknek bossánatot ígér, ha egy hónap alatt volt zászlójok alá visszatérnek. Egy újabb parancsolatja minden folyamatban lévő pert felfüggeszt, mellyben a' hon védelmére fegyverkezők fel- vagy alperes módon részesülnének.

BELGIUM.

Brüssel. Jan. 15: Hogy a' mai nap, mellyen a' londoni békekötés megerősítése által Belgium politikai lételének meg kelle

állapíttatni, e' reményt be nem teljesíté, 's hogy így országunk ideigleni (provisorius) állapotja még e' hónap 31dikeig megmarad: ezt a' külső ügyek ministere tegnap hivatalosan tudatá a' képviselők házával. A' határidőnek közelléte elég hihetővé teszi, hogy csakugyan komolyan veszik a' dolgot, 's e' fontos ügy mellytől, ugy látszik, Európa békessége függ, egy két hét alatt talán elintéztethetik. De van, van még is sok kételkedő, 's az ember valóban hajlandó hozzájok állani, ha meggondolja, milly könnyen döntik ma el a' diplomaticusok azt, a' mit még tegnap örök alapokon építettek. Még is ezen hir kedvezőleg hatott pénzfolyamatunkra, noha a' 24 milliónyi új kölcsönről alig van szó többé, minthogy azt sem Londonban sem Parisban épen nem veszik, sem a' mi nagy capitalistáinknak nincs elég hazaszeretetük ollyas mibe fogni, a' mi mellett kártól félhetni — 's a' t.

Gentben a' városnak ostromi állapotja végett dictátorként uralkodó katonaság vezére Niellon generális, Leopold királynak onnan elutazta estvéjén, az ottani Messenger szerkeztetőjét Steven urat egy a' király törvényességét kétségbehozó cikkelyért elfogatá, hírleveleit elszédeté, és sajtóját lepecsételté, 's hogy ezen igazságtalan léptét szépíthesse, a' városnak ürügylött vagy színlett ostromállapotja miatt minden más genti ujságok járását is eltiltá. Most tehát mivel a' kormány a' revolutio gyökerét a' sajtószabadságot t. i. támadta meg, majd minden brüsseli 's tartományi ujság kikelt a' generálisnak sajtószabadságot korlátozó rendelkezései ellen, többi közt az anversi journal így zúgolódik: Azon katonásdi státuscsepás, melly most a' genti sajtón érezteté fulánkit, minden elmét 's véleményt felingerlett. Valyon mit mondotok erre, ti ultraliberalisok, kik sajtó-szabadságtokért kezdétek a' revolutiót? mérséklő törvényekkel birtunk eddig, most tiltókkal zaklattatunk; törvénysekeink voltak és szabad védelmi eszközeink, most zsarnok (tyrann) iga alatt nyögünk,

melly
törvé
szak
pold
gyaná
derül
zettne
magu
vetni
mint
ket;
revol
kell
nem p
szítan
és bé
ténét
bemo
ságot
nyugt
csáló
bünte
nunk
de ne
ezirán
harso
Belgi
gyász
méltá
állítá
azon
szaki
zott
nemz
sokka
lapot
laptal
re fé
hárm
eons
res el
külfö
endi.
Be
szám
tán

melly bennünket sanyargat 's kirabol; a' törvények gyepelőjét tartottuk, 's im az erőszak jármába görnyedünk. Mi, kik Leopold monarchiája viradtát béke-szívárvány gyanánt üdvözlettük, melly égháborúink derültét hirdetné, revolutiónkat már végzettnek tekintettük, 's mintegy erőt vevénk magunkon a' multakra pillanatinkat nem is vetni, 's azokat nem bírálni olly célból mintha általok hajhászatnok jobb jövendőnk; de számtalanszor említettük: hogy a' revolutió szekerét azon meredekbe dültétől kell oltalmazni, hová őt a' pártfelekhez nem pedig nemzetekhez szító ministerek taszítani törekeshnek. Egy bölcs, mérséklett és békítő kormány nem engedte volna történetünket illy zsarnoki rendszabások által bemoeskoltatni. A' sajtó féktelen szabadságát még kevéssel ezelőtt a' rendetlenségek nyugtalan férgének 's minden kormány rágcsáló fenéjének rajzolgattuk, de törvényes büntetést ohajtottunk; mi törvényt kívánunk 's nem bilincseket; mi bírót akarunk, de nem bajonetteket. Mi remélljük, hogy eziránt a' felingerlett nemzet szava feanyen harsogtatandja majd gyűlésink palotáját. Belgium szabadsága 's méltósága ünnepi gyászba kénytelen borulni addig, míg illy méltatlan módra eltiprott igaza helyre nem állíttatandik. A' dolog sarkalata leginkább azon kérdésen forog, ha valyon ezen erőszaki rendszabás a' ministeriumtól származott e? 's épen azon pillanatban midőn a' nemzetet a' leghatározottabb békebiztatásokkal nyugtatgatja, 's midőn az ostromállapot kivétel törvénye szükségtelen 's alaptalan. A' törvények felsége minden esetre fényes elégtételt vár. Csak az egyesült hármas státushatalom függesztheti fel a' constitutiót. Legkisebb vonakodás is a' czímeres elégtétel kiszolgáltatásában Belgiumot a' külföld megvetési és utálati tárgyává ten di.

Belgium 1830dikben 3,905,660 lakost számlált, és 4046 iskolát — esztendő fogytán a' tanuló férjfi gyermekek száma

157,100ra; a' lyányoké 125,900ra 's így öszvesen 292,000re ment. A' budgetben szabott öszveség ezek tanítására 79,624 forint. —

NÉMETALFÖLD.

A' kormány elfogadta a' 138 millionyi szabad ajánlatú adósságot előterjesztő törvény-javaslatot; melly kiosztására 69,000, bizonyítvány készül 2000 forintjával, noha ezen kívül fél, ötöd, tized 's huszadra kötelezők is készíttetnek — száza 5 forintra fog kamatozni.

Január. 9ikén megszüntetett minden katonai hazabocsátást illető szabadság; hogy 12ikén az egész holland sereg talpon állhasson.

TÖRÖKBIRODALOM.

Stambuli legujabb levelek szerint nem titkolja többé a' porta egyiptomi basája iránti szándékát, kit fegyverrel akar megtéríteni, a' hadi készülétek rendkívüli gyorsasággal haladnak; egyik szultáni parancsolat a' másikat éri; a' többi között egyik 6000 Archipelagus-szigeti görögnek hajósokká bérletését rendeli a' majd elvitorlázandó flotta szolgálatjára. Az Egyiptomiak mint mondják St. Jean d' Acre erősségnél hatalmas ellenállást tapasztalnak, legalább bizonyos, hogy Dec. 20ikaig terjedő hírek szerint még fel nem adta magát; Ibrahim basa azonban semmit sem mulaszt el, hogy a' népet részére hódíthassa, 's atyját minden proclamatióban Kalifának nevezgeti vallásvédő szorgalma érdemeül.

Az ottomani moniteur közli a' birodalom költségeinek azon részét, melly szerint Augustustól Octoberig a' kormány által parancsolt épületekre fordított költség 1,426,313 piaszterre, és 20 parára megy. Ezen épületek közt elől áll egy matematikai akademia (Törökországban!) 21,236 piaszterrel, több kaszárnya, kút, rakhely 's t. i. Ha már a' török Moniteur is illyeseket közöl, 's még efelett nyilvánosság barátja 's ter-

jesztője is, vétek e kérdeznünk, mikor lehetünk 's leszünk mi is valódi tett és értelemben azok valahára?

Alexandriából pedig Bécsbe Decemb. 22-ről érkezett levelek imigy szólnak: „A' vicekirály hadi munkálódásiról Syriában tegnap azon hír érkezett, hogy Ibrahim basa Dec. 9dikén Acre várost szárazon és vizen lődöztette; 's erre a' külső fal a' száraz felől mint mondják le is omlott, de az őrsereg magát makacsul védi. Ibrahim hajójiban 's embereiben sok kár esett. Szállító hajók érkeztek ide pattantyuért (munitio), minthogy a' vár ellen tett 60 ezernyinél több lövés a' mi volt felemészté. Az Ibrahim hajójából bocsátott congrève-rakéták a' várban sok kárt tettek. De ha a' basa rövid időn el nem foglalhatja a' várat, bajos környülálásokba jutand, minthogy rosszul ruházott seregei a' Syriában ezen évszakasban beálló sűrű esőzések 's hideg miatt sokat szenvednek 's további erőködésekre nem igen lesznek képesek.”

ELEGY HIREK.

Egy poseni levél szerint az ottani vásárcipaczon hivataljokat elhagyott 's a' lengyel felkölteknél szolgálatba állott porosz-lengyelországi tisztek nevei akasztófára függesztettek fel, legfelül Uminskié; 's ambar az akasztófa épen szemközt áll egy őrhellyel, mindazáltal egy reggel mégis korszorúzva taláztatott ez, a' lakosok pedig valahányszor elmennek mellette, kalapot emelintenek az érdemneves gyalázatfának.

Odessából December 23ikán jelentik, hogy Krimióban egy társaság szövetkezett össze a' bortermesztés és kereskedés alapítására, egy actia 1000 for.

A' mult 1831ben a' párisi szinmutatványok kétszázhetvenkét új darabbal szaporodtak. Legszámosabbak szerzője vala mint máskor is Scribe úr. — Mi Magyarok tán három eredetit sem vagyunk képesek előmutatni mind eddig mint 1831iki szüleményt. De hogy is mutathatnánk, midőn theatrumunk sincs. Párizs ugyan 17 vagy épen 19 színházzal bir, de millyen, 's mennyi a' vetelkedő mind a' szerepekben, (rolle) mind a' szindarab-írókban! Azonban kérdés: a' theatrum meglelte kipótolja é a' talentumok szükét? 's épülendő szinpalotánkkal születik é Shakspeareünk? magyar vitéz 's bajnok volt elég, de mind-éddig jobbadán nemzeti Homer 's Ossian nélkül. — Azonban majd feltünnek ezek, csak mindnyájan egyszivű, egyelkű munkás Magyarok legyünk, és bizzunk!

Riojaneirói tudósítások szerint az ottani lázadás fejei közül 20szan halálra, 80nan pedig (a' szerencsenek közzül) afrikai honjokba való visszaküldetésre, melly előttök halálnál keservesb, íteltettek. Egyébiránt a' béke most tökéletesen helyre állott, 's nagy a' vigyázat, nehogy a' Pernambucóbul odaszállított 800 szinte zenebonás szerencsen fogolytól megzavartassék.

Pénzfolyamat:

Bécs (Jan. 31kén) közép ár:			
Státus 5 pC. kötelezőlev.	85 $\frac{2}{7}$	p.	p.
— 4 pC.	75 $\frac{7}{7}$	—	—
— 1820diki nyeres. kölcsön	178 $\frac{1}{7}$	—	—
— 1821diki	120 $\frac{5}{7}$	—	—
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. banko-kötel.	47 $\frac{5}{7}$	—	—
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	47 $\frac{1}{7}$	—	—
Bank-actiák v.részvények darabja	1117	—	—

A' gabonának pesti piaci ára Febr. 3kán 1832.

Pos. m. vtó garas.	legjobb	középszerű	csékélyebb	Pos. m. vtó garas.	legjobb	középszerű	csékélyebb
Tisztabúza	140	—	120	Arpa	—	—	—
Kétszeres	86 $\frac{2}{7}$	—	—	Zab	30 $\frac{2}{7}$	29 $\frac{1}{7}$	28 $\frac{2}{7}$
Rozs	54 $\frac{2}{7}$	53 $\frac{1}{7}$	52	Kukoricza	38	36 $\frac{2}{7}$	34 $\frac{2}{7}$

Előbbi levelünk I szelete 7 során Gyóri kanonokot esztergomivá igazíttatni kérjük.

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatja Landerer.